

Південноамериканська томатна міль-небезпечний карантинний шкідник.

(*Tuta absoluta* Meyr.)

В Південній Америці цього шкідника вважають одним з найважливіших шкідників томатів, який здатний знищити 60-100% урожаю. Вперше, до України південноамериканську томатну міль завезли у 2010 році з зараженими вантажами томатів, що надходили з Туреччини та Сирії. Основний шлях проникнення *Tuta absoluta* зі свіжими томатами, баклажанами, перцем, садивним матеріалом та пакувальним матеріалом і тарою імпортного походження.

Всі овочі, що ввозяться в Україну проходять фітосанітарний контроль. Вантажі плодів з заражених зон країн розповсюдження шкідника підлягають інспектуванню в місцях розвантаження і розміщення.

Державні фітосанітарні інспектори відбирають зразки для проведення експертизи. Лише після проведення всіх необхідних процедур та отримання висновку фітосанітарної експертизи, що засвідчує фітосанітарний стан вантажу імпортна овочева продукція може бути завезена на територію України. *При виявленні шкідника в живому стані необхідно провести знезараження або повернення партії. В 3-км зоні пунктів ввезення імпортованих вантажів та на угіддях, де вирощуються пасльонові культури, необхідно проводити щорічні обстеження з використанням феромонних пасток.*

На даний час карантинний режим з причини виявлення південноамериканської томатної молі був запроваджений в Одеській, Херсонській, Миколаївській, Запорізькій областях. Таке стрімке поширення теплолюбної комахи свідчить про поступове «пом'якшення» клімату, а також про можливу появу нових поколінь шкідника, що пристосувались до природніх умов південно-східних регіонів нашої країни.

Головними рослинами-господарями південноамериканської томатної молі (*Tuta absoluta* Meyr.) є томати. Крім них, міль може пошкоджувати всі види рослин з родини пасльонових (*Solanaceae*): баклажани, картоплю, перець та дикорослі пасльонові такі, як дурман, паслін, дереза.

Томатна міль найактивніша від сутінок до ранку. Вдень метелики ховаються серед листя рослини-господаря. Метелик – типовий поліфаг/ Метелики сіруватого кольору, але можливі варіації від сріблястого до коричневого, з чорними симетричними плямами на передніх, вузьких крилах і з довгими ниткоподібними вусиками на голові. Шкідник має високу інтенсивність живлення з подальшою репродукцією. Може пошкоджувати всі наземні частини рослин томатів.

В залежності від природно-кліматичних умов розвиток одного покоління *T. absoluta* триває 24-38 днів. Мінімальна температура, необхідна для розвитку комахи - це 9° С. За рік можливий розвиток 10-12 генерацій *T. absoluta*.

Найчастіше ушкодження важко помітити. Іноді присутність шкідника визначають по "ошурках" та екскрементах, які гусінь залишила під чашолистками. Гусениць південноамериканської томатної молі можна знайти під чашолистками плодів томатів, та у галереях під шкуринкою плода. Гусениці шкідника можуть харчуватися на всіх частинах рослин томатів і ушкоджувати рослини на всіх стадіях росту.. Ушкоджені

плоди погано зберігаються, загнивають і втрачають товарну якість. Втрати врожаю можуть досягати 50-100%.

Заходи боротьби з томатною міллю: оранка, сівозміна (заміна культур, що уражуються міллю (головним чином це помідори та картопля)), знищення альтернативних рослин-господарів (паслін, ін.), знищення заражених рослин та пошкоджених плодів.

Переліком пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні не визначено специфічних інсектицидів, які потрібно використовувати лише для боротьби з південноамериканською томатною міллю. Однак вітчизняні фахівці рекомендують вносити пестициди які використовуються при боротьбі з картопляною міллю та іншими лускокрилими на томати.

Враховуючи велику шкідливість південноамериканської томатної молі, боротьба з нею є одним з першочергових завдань усіх землекористувачів.

За більш детальною інформацією звертайтеся за адресою: м.Миргород, вул. Кашинського,6 А, тел. (05355)5-26-56

Державний фітосанітарний інспектор
Головного управління
Держпродспоживслужби в Полтавській області

С. Надтока

